

VU Research Portal

Een interne markt voor defensieopdrachten?

Manunza, E.R.; Jansen, C.E.C.

published in

SC

2019

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

document license

Article 25fa Dutch Copyright Act

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Manunza, E. R., & Jansen, C. E. C. (2019). Een interne markt voor defensieopdrachten? SC, 2019.
<https://www.sconline.nl/artikel/een-interne-markt-voor-defensieopdrachten>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Zoekterm: Een interne markt voor defensieopdrachten?

verwijst naar: WV 51, WV 26, EU 3.

Er is gezocht met juridische thesaurus op: Een interne markt voor defensieopdrachten

Gebruikte voorspecificaties: Inclusief woordvariaties

Over dit document:

Informatiesoort: Tijdschriftartikel

Bron: SC

Titel: SC 2019/10 Een interne markt voor defensieopdrachten , Een interne markt voor defensieopdrachten , Ambtenarenrecht, SC, Een interne markt voor defensieopdrachten

Auteur: Elisabetta Manunza, Chris Jansen

Documentnummer: SC 2019/10

SC 2019/10 Een interne markt voor defensieopdrachten

11-06-2019

Een interne markt voor defensieopdrachten

‘Moet er een gemeenschappelijk Europees leger worden opgericht?’ Dat was één van de vragen waarmee burgers met behulp van het Kieskompas de afgelopen Europese verkiezingen hun partijvoorkeur konden bepalen.

In het algemeen zagen we dat partijen en EU-burgers tegen de komst van een gemeenschappelijk Europees leger zijn. En wie voorstander is van gemeenschappelijke samenwerking op defensiebeleid, die wil dat met kleine stappen. Dat lidstaten op het punt van de nationale veiligheid – dat is het defensie- en veiligheidsgebied – hun soevereiniteit niet hebben willen beperken, wordt goed zichtbaar in de Europese verdragen. In 1992 werd een eerste constitutionele basis gelegd voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijk defensiebeleid in het Verdrag van Maastricht. Maar deze basis is intergouvernementeel en niet supranationaal van aard, zoals dat het geval is (met de verdragsrechtelijke basis) voor de economische samenwerking. Vijftien jaar later, in 2007, werd dit standpunt in het Verdrag van Lissabon opnieuw beklemtoond: de nationale veiligheid blijft de ‘uitsluitende’ verantwoordelijkheid van iedere lidstaat (art. 4, lid 2 VEU) en het ‘geleidelijk’ voorzien in een gemeenschappelijk defensiebeleid kan pas – en uitsluitend – wanneer de Europese Raad met eenparigheid van stemmen daartoe besluit (art. 42, lid 2 VEU). Dit intergouvernementele karakter blijkt ook uit de taken en bevoegdheden van het in 2014 opgerichte Europese Defensie Agentschap (EDA).

Tegen deze achtergrond van voorzichtige intergouvernementele stappen tot samenwerking in de richting van een EU-defensiebeleid heeft de Unie in 2009 met de liberaliseringsrichtlijn 2009/81/EG verplichtingen tot competitieve aanbesteding voor de aankoop van militaire goederen, diensten en werken ingevoerd. Dergelijke aankopen waren tot dan toe van concurrentie uitgesloten op basis van art. 346 EUWV. Deze laatste bepaling dient te waarborgen dat het EU-recht een lidstaat niet verhindert maatregelen te nemen die noodzakelijk worden geacht ‘voor de bescherming van wezenlijke belangen van zijn veiligheid en die betrekking hebben op de productie van of de handel in wapenen, munitie en oorlogsmateriaal’. De EU heeft dus het Europees veiligheids- en defensiebeleid via een internemarktmaatregel – die met gekwalificeerde meerderheid kan worden aangenomen – alsnog getracht te realiseren. Toch bereikt men dat doel ook via deze weg niet. Volgens het meest recente EU-onderzoek naar de naleving van de richtlijn blijkt dat lidstaten van de meer dan 80 miljard euro aan

defensiegoederen die zij jaarlijks in de EU uitgeven, 80 procent voornamelijk bij de eigen nationale industrie besteden (European Commission, COM(2016) 762 final). En dat terwijl defensie-uitgaven blijven groeien.

Omdat vergroting van de concurrentie op de interne markt tot gevolg kan hebben dat minder competitieve nationale ondernemingen van de markt verdwijnen, zullen lidstaten hun *buy domestic approach* niet verlaten zolang een gemeenschappelijk defensiebeleid ontbreekt. Daarom is het wellicht beter naar alternatieve routes te zoeken om de Europese defensie-industrie toch competitiever te maken.

Elisabetta Manunza is hoogleraar internationaal en Europees aanbestedingsrecht verbonden aan het Public Procurement Research Centre van de Universiteit Utrecht.

Chris Jansen is hoogleraar privaatrecht verbonden aan het Centre for Public Contract Law & Governance van de Vrije Universiteit Amsterdam.

Elisabetta Manunza en Chris Jansen